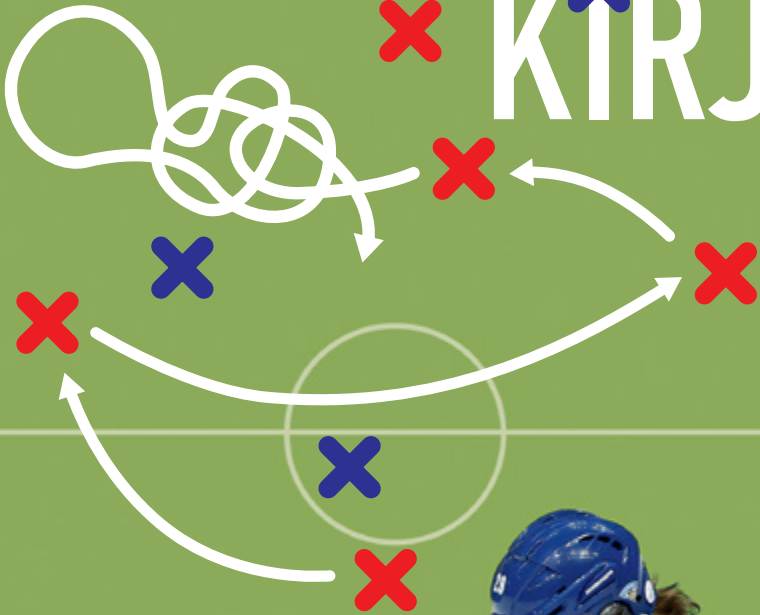

Markus Ånäs

KÄRSIMYSTEN KIRJA

KARVAIDEN
URHEILUTAPPIOIDEN
VUOSIKYMMENET

JOHNNY
Kniga

Markus Ånäs

KÄRSIMYSTEN KIRJA

KARVAIDEN
URHEILUTAPPIOIDEN
VUOSIKYMMENET

JOHNNY
Kniga

Copyright © Markus Ånäs 2019

Johnny Kniga Kustannus,
imprint of Werner Söderström Corporation
PL 1259, 00101 Helsinki

ISBN 978-951-0-43802-2

Painettu EU:ssa.

SISÄLLYS

Esipuhe: Suomen kansan kärsimyksen historia: meidän edessämme urheilleet	7
Aika parantaa haavat	11
Meidän edessämme eniten kärsineet	25
Kaikkein kaunein ei voittanut koskaan – tilastoissa	35
Koko olympiaurakka yhtä kärsimysnäytelmää!	49
Poutalan sadasosat	57
Noudattamaton tallimääräys	69
Yllätysmenestys jäi tappion varjoon	75
Salon ainokainen meni tallimääräyksellä	93
Mika ja saamaton sauva	101
Pönkä pitää	113
Miljoonajengi kierrätti palloa korirengasta pitkin	119
Kannettu vesi ei kaivossa pysy	123
Huikaiseva joutsenlaulu jäi järjenvastaisen pienestä kiinni	131
Iivo ja änkevä norjalainen	137
Meren aarteita	145
Taitoluistelijoiden lumiset kankut	155

Futis ei petä – pelkkää tragediaa	163
Tuomarifiasko vei mestaruuden olympiapaineissa	177
Keilaaja Tom Hahlin pallo oli porattu väärin	183
Ruotsi...	185
...ja edelleen: Ruotsi...	201
Jälkisanat: Voittoa kohti	217
Lähteet	221

ESIPUHE

SUOMEN KANSAN KÄRSIMYKSEN HISTORIA: meidän edessämme urheilleet

Edessäsi on matka, joka ei ole lainkaan miellyttävä. *Kärsimysten kirja* kuljettaa lukijansa suomalaiseen urheiluhistoriaan. Terävöitetään muistoja, vereslihalle asti, "karmeita vaaran paikkoja" pelästymättä.

Mukana ovat livo ja änkevä norjalainen, jalkapallomaajoukkue ja Unkari, Konosen oksennus sekä Mika Kallion petollinen tallitoveri. Muun muassa. Juonittelijoina toimivat automerkkinsä etua puolustavat ranskalaiset, keppiensä kanssa aggressiivisesti sekoilevat norjalaiset sekä tietysti ruotsalaiset. Ja tuomarit, kaikista kansallisuuksista.

Sattuman merkitystä urheilussa ei voi – eikä saa – poistaa. Mutta sen vaikutuksen voi yrittää minimoida. Sitä suomalaisurheilijat ovat yrittäneet tehdä harjoittelemalla ahkerasti ja kilpailemalla kovempaa. Silti maamme urheilijat ovat nykyisin kuin kirottuja. Jos joskus joku urheilijamme tai joukkueemme voittaakin, heti seuraavassa lähetyksessä valutetaan nenästä rääät.

KÄRSIMYSTEN KIRJA

Suomalaisen modernin häviämisen historia alkaa Juha Miedon sadasosasekunnin tappiosta vuonna 1980. Sitä ennen urheilijamme kyllä hävisivät, mutta niistä tappioista ei muodostunut kansallisia traumoja – sillä kansa pystyi luottamaan, että heti seuraava urheilijamme otti voiton, tai ainakin venyi hämmästyttävällä tavalla mitaleille. Modernina aikana näin ei ole ollut. Häviötä on yleensä seurannut vain tyylympi kohtalo. Jos urheilijamme pääsee niin lähelle, että hänellä olisi mahdollisuus voittoon, se olisi myös lunastettava – sillä mitään takeita ei enää ole siitä, että pääsisimme koskaan enää niin läheltä menestystä yrittämään. Yleisluontoisina esimerkkeinä vaikkapa perinteiset menestyslajimme mäkihyppy, ralli, keihäänheitto, paini, kestävyysjuoksu – oikeastaan mikä tahansa. Viimeinen mahdollisuus menestykseen tuntuu näissä lajeissa olleen todellakin se viimeinen.

Vain jääkiekko kykenee tuottamaan liukuhihnalta sekä onnen että kärsimyksen tunteita.

Kärsimysten kirja on rajattu koskemaan Lake Placidin jälkeistä aikaa, modernin häviämisen historiaa.

Koska tämän kirjan on tarkoitus koskettaa lukijaansa kevyellä otteella, mukana ei ole oikeasti traagisia tapahtumia. En käsittele kuin enintään sivujuonteina pahoja loukkaantumisia, kuolemia, rikoksia.

En jaksa olla hämmästelemättä urheilijoiden utteruutta olympialajeissa, joissa vain hyvin harvoissa tapauksissa edes menestys tuo taloudellisen palkinnon. Suurissa joukkuelajeissa, viihteellisessä

SUOMEN KANSAN KÄRSIMYKSEN HISTORIA

ammattiurheilussa, sentään rehkimisellä on mahdollisuus tehdä itsensä satumaisen rikkaaksi. Siksi olen kirjassa ehdottomasti suomalaisten urheilijoiden puolella pahoja vastaan – ja jos tekstin joukkoon tuntuu livahtaneen pieninkin irvailu, älä usko omia silmiäsi: niin ei ole (urheilupomoja, tuomareita, virkamiehiä ja muita vastaavia lukuunottamatta).

Olen tehnyt valinnat katkerimmiksi muistoiksi perstuntumalta, mutta laaja-alaista lähdeyöskentelyä hyväksikäyttäen. Olen myös kysellyt ympäri Suomea eri-ikäisiltä ihmisiltä heidän valintaansa kaikkien aikojen katkerimmaksi häviöksi. Hajamuistoja on, mutta kolme tapahtumaa eroaa muista selvästi omaksi ryhmäkseen. Arvannette, mitkä – tai jos olette oikeita suomalaisia, tietänette.

Tässä kirjassa sivuutetaan tyystin voiton hetket. Tai on niitäkin mukana, mutta niin ikään vain mausteena. Katse on tappiossa. Sillä on niin, että penkkiurheilussa katkerimmat häviöt piirtyvät sydämeen usein väkevämällä muistijäljillä kuin ne kirkkaimmat voitot. Mutta koska HJK:n tappio futiksen eurokentillä on HIFK:n kannattajien mielestä vain erinomainen asia, Kärppien kärsimys SM-liigan finaaleissa hämeenlinnalaisten katsantokannasta vain HPK:n hyvyyttä, olen rajannut seuraurheilun pois kirjasta. Eihän Kuusysin kuuluisa puolivälierätappio lumisella Olympiastadionilla varmasti paljoa pyllistänyt Hakan kannattajien edessä.

Suomen kansan kärsimyksen malja on yhtä syvä kuin leveäkin. Ja siellä on kiva polskia.

"15 kilometriä hiihdetään ja toinen on parempi!"

AIKA PARANTAA HAAVAT

Kaikkein karmeimmasta on tullut kansallisomaisuutta,
jonka muistoa vaalitaan, mutta joka ei vaikuta enää
suomalaisten jokapäiväiseen arkeen.

"Muistan kuinka paksut digitaalit vääjäämättä kulkevat ja kuinka ne pysähtyvät – ei ole totta."

Näin muistelee Janne Antikainen, joka katsoi nuoruuden herkässä iässä vuonna 1980 Lake Placidin olympialaisia.

Olympialiike on ollut erilaisten kriisien kourissa läpi koko historian. Yleensä ne ovat liittyneet rahaan. Ennen Lake Placidia järjestetyt talviolympialaiset olivat kärsineet mittavista taloudellisista vaikeuksista, sillä vielä tuohon aikaan epäkaupallinen olympiaurheilu yritti yhä olla oikeasti epäkaupallista. Kisajärjestäjät joutuivat tukeutumaan ansainnassaan vain lippukauppaan ja vain muutamiin maihin selvällä rahalla myytyihin televisiointikorvauksiin, eivätkä erilaiset yritysyhteistyökuviot olleet sotkemassa urheilua.

Edelliset, vuoden 1976 kilpailut olivat tuottaneet Innsbruckissa roiman persneton; Denver sai onnitella itseään,

KÄRSIMYSTEN KIRJA

että se oli älynnyt vetää hakemuksensa pois, ja niin olivat tehneet vuoden 1980 olympialaisista kiinnostuneista myös muun muassa Oslo, Garmisch-Partenkirchen ja Chamonix. Talvikisoilla oli myös vihollinen organisaation sisällä, kun kansainvälisen olympiakomitean johtaja, jo seniiliytymässä ollut Avery Brundage halusi lopettaa koko kilpailut. Hän olisi luultavasti saanut ajettua pakkomielteensä maaliin, ellei hän olisi joutunut eroamaan Münchenin terroristien tekemän verilöylyn pyykinpesun myötä. Niinpä vuoden 1980 olympialaisten järjestämisoikeudet myönnettiin ainoalle jäljelle jääneelle hakijalle, New Yorkin osavaltiossa sijainneelle piskuiselle Lake Placidin kaupungille, ja talviolympialaisten ketju sai jatkoa.

Vaikka paikalliset muistavatkin olympialaiset lähinnä myymättömistä lipuista, urheilun historiaan ne jäivät kahden urheilusuorituksen vuoksi. Kaikkialla muualla paitsi Neuvostoliitossa ihasteltiin Yhdysvaltojen Miracle On Ice -voittoa Lake Placidissa, jossa nuoret amerikkalaiset yliopistopelaajat voittivat koko lätkäturnauksen. Samoin kaikkialla muualla urheilevassa maailmassa paitsi Ruotsissa surtiin Juha Miedon kokemaa kohtaloa.

"Ja sieltä Juha tulee", Juha Jokinen toteaa isänmaallista ylpeyttä äänessään.

Kuva on piirtynyt kansalliseen kuvastoomme. Numero 54 rinnassaan karmean kokoinen rohjake survoo latua pitkin kuuluisalla "kaamean pitkällä potkulla". Korkealle

AIKA PARANTAA HAAVAT

nousevat kädet junttaavat suksea latu-uraan, kuin se olisi päällystetty sepelillä ja vain voimalla olisi eteneminen mahdollista. Ja näin tietyllä lailla onkin: Mieto on kovassa kunnossa, lihaksikkaassakin. Kun varressa on pituutta 197 senttiä, kiloja tulee yli sata. Kun jättiläisen kengän numerokin on 52, kuten hän myöhemmin kertoo, ei ole ihme, että kilpailujen avausmatka 30 kilometrillä oli lämpimässä ilmassa mennyt penkin alle: latu mureni Miedon alla! Soraa ja sammalta suksiensa pohjasta maalissa kuorinut Mieto oli vasta seitsemäs.

Nyt Mieto on päättänyt voittaa, vaikka kipinät roiskuisivat iskun voimasta paljastuneesta maasta takana: on survottava vaikka väkisin. Pito-ongelmia ei todellakaan tällä juntauksella ole.

”Ja sieltä tulee Kurikan jättiläinen. Hän painaa kyllä kuin Lemminkäinen muinoin hirvenhiihdossaan, niin että tuli suihkii suksenpäistä, savu sauvojen nenistä. Hän ohittaa kuin höyryjyrä ulkopuolella hiihtäviä”, tunnelmoi radiossa Paavo Noponen.

”Siinä menee edessä miehiä, jotka antavat tälle meidän pitkänhuiskealle jättiläisellemme tilaa”, Jokinen kertoo oleellisesti maltillisemmin televisiossa.

Mieto kaartaa loivan nyppylän jälkeen vasemmalle kohti maalialuetta. Ohut sininen hiihtohaalari on venytetty lihaksikkaan uroon ylle, lihakset muljuavat ja venyttävät kangasta polvista, persauksesta, haaroista, kainaloista.

Valtakunnan suurimmat pallit vaahtoavat. ”Nyt taistellaan kultamitaleista”, Jokinen lyö uskoa.

KÄRSIMYSTEN KIRJA

Tyylikäs kurotus, jolla Mieto niistää vielä jonkun kymmenyksen, ja mies on maalissa. Kellot pysähtyvät aikaan 41.57,64, joka riittää vähintään hopeaan.

”Ainoa uhka on Thomas Wassberg”, toteaa Noposen kanssa radion puolella selostava Voitto Raatikainen.

Miedon harjoittelumetodit olivat olleet ankarat: raakaa voima- ja kestävyysharjoittelua, ei kikkoja. Mieto on myöhemmin arvostellut nykyhiihdon liian tieteellistä lähestymiskulmaa ja urheilijanakin hän oli oman tiensä kulkija, sillä hän nousi huipulle itse itseään valmentaen. Vaikka Mika Myllylä luotti suoharjoitteluun, olisi Miedon tapauksessa ollut vaikea nähdä, että kukaan täysipäinen valmentaja olisi enää 1980-luvulla tehnyt harjoitusohjelmaa, jonka kantavat osat olivat kesällä tehdyt metsä- ja maataloustyöt. Mutta ne tuottivat tuloksen.

”Seurasin Miedon uraa tuolloin tarkasti ja mielestäni hän oli mahtavassa kunnossa”, näkee ravintola Rytmissä levyjä pyörittävä dj Uuge Kojola.

Samaa mieltä oli Noponen radiossa: ”Sieltä kytösävun aukeilta mailta, lapsuuden kodista ja ympäristöstä, Pitkä-Jussi on voimansa ammentanut. Hän istuu pää alas painuneena, mehulasi kourassaan, hengittää raskaasti, nojaa aitaan. Siinä on tukijoukkoja ympärillä. Parta on aivan huurteessa, kuuraparta tuiskutukka.”

Kaksi kilometriä ennen maalia Wassberg johti epävirallisissa väliajoissa nousujohteisesti hiihtänyttä Mietoa vielä kahdella sekunnilla. Miedon junttaus on

AIKA PARANTAA HAAVAT

kuitenkin ollut silmin nähden väkevää. Jo simahtamassa oleva Wassberg saa tehdä töitä loppuun asti.

"Me emme uskalla antaa vielä vihjeitä Helsinkiin erään musiikin starttilaukaisua varten. Se olisi paholaisen maalaamista seinälle", Noponen menee asioiden edelle puhuen marssista, jonka symboliarvo on suuri.

Ja nyt! Kuviin ilmestyy ihmeellinen kuikelo, jotain saunan menninkäistä muistuttava hiihtäjä, jonka kipurakärkiset suksen kärjet ovat kuin vanhasta joulupostikortista. Tonttua muistuttaa kummallinen pipokin ja sen päässä tupsu! Ja lipsuu! Peesissä tuleva, aiemmin lähtenyt norjalainen Ove Aunli on ohittaa liki suksiinsa kompastuvan Wassbergin. Ei voi riittää... "Nyt alkaa se raateleva viimeinen minuutti, joka joskus verottaa meidän elinaikaammekin: minuutti on myös Wassbergilla aikaa nyt. Ja sitä on pelottavan paljon", Noponen näkee.

Wassbergin viimeisten satojen metrien suoritus on erittäin kyseenalainen.

Niin moni asia olisi voinut mennä pieleen.

Kun 30 sekuntia on jäljellä Miedon aikaan, Wassberg horjahtaa pahasti. Edes vähän syvempi kyykky ja se olisi ollut siinä. Pronssista hiihtäneen Aunlin kyyti on myös rivakampaa lopussa ja hän on koko ajan ajaa Wassbergin suksille – voi kun olisi osunut!

"Me emme voi mitään. Jälleen kerran näyttää kulta menevän täpärästi Ruotsiin", on konkariselostajakaksikko havainnut, mutta nyt kun Wassberg on siinä silmien edessä, on mieli muuttumassa. "Suomen toivo kiihtyy: Sittenkin meille taitaa tulla kultamitali! Sieltä

KÄRSIMYSTEN KIRJA

hän tulee, ja... Mieto voittaa! Pitkä-Jussi on tehnyt sen mitä häneltä odotettiin.”

Wassbergilla on kokoparta, johon on jäystä keräännytynyt varmasti kilon verran lisää painoa. Miedon parta on toki sekin komea; jos Wassberg muistuttaa tonttua hiihtotyyliltään ja piponsa puolesta, Miedolla tätä esteetiikkaa edustaa parta (sen koomin ei ole nähty olympialaduilla hiihtäjää, jolla on senaattorityyppinen tuuheaa alaparta siten, että posket ja viikset ovat leikattu posliinille asti!).

Radiossa viritellään jo yhteyttä Pasilaan: ”Nyt on aika ummessa. Ja täpäräksi menee...”

Televisiossa lasketaan: ”Kolme, kaksi, yksi – ja: noin!”

Vaan ei: alkaa Pentti Salmen volloitus, josta eittämättä kilpailua televisiosta seurannut nuori mies Antero Mertaranta teki myöhemmin tavaramerkkinsä: ”Aijjaijai! Aijjaijaijai!! Aijjaijaijai!”

Radion puolella vanhat herrat ottavat tällä kertaa puolestaan hillitymmin: ”Wassberg menee kärkeen.”

”Yhdellä sadasosalla! Yhdellä sadasosalla. Tämä on jo kohtalon ivaa. Jussi hävisi pronssimitalin sadasosa-taistelussa Sapporossa kuudella sadasosasekunnilla, nyt hän hävisi kullan yhdellä sadasosalla. Se pistää kyllä nyt tässä mielet matalaksi”, Salmi ahdistuu ja laukoo kuuluisat sanat: ”15 kilometriä hiihdetään ja toinen on parempi!”

Television tulokellossa on Wassbergin kohdalla aika 41.57,63. Ja Miedolla se 41.57,64. Ero merkitsee 15 kilometrin ladulla noin kuuden sentin matkaa.

AIKA PARANTAA HAAVAT

"Siihen aikaan katsottiin hiihdon arvokilpailuja koulussa luokissa ja niin meilläkin oli. Siellä näin Miedon hiihdon. Se tuntui minusta niin epärealistiselta, että joku voi hävitä noin pienellä erolla", kokkolalainen Thomas Sarin sanoo.

Juha Mieto nostaa jo kätensä voittoon, kun Wassberg tulee maaliin, nauraa suu auki, mutta kohta laskee kätensä, pää painuu, vain noustakseen ylös. Mietä harppoo Wassbergin luo pitkin loikin, suu ällistyksestä selällään, rehdin urheilumiehen tavoin onnittelemaan – lyö kätensä tämän selkään ja saa hänen edessään hennotta, eräänlaiselta kerppaheikiltä vaikuttavan ruotsalaisen lähes tuiskahtamaan lumihankeen nokalleen.

"Minulle sitä pientä eroa merkittävämpää oli se, että Mieto ei voittanut. Moni asia säästä lähtien oli häntä vastaan, mutta silti hänen olisi pitänyt olla paras. Niin ylivoimaisessa kunnossa hän tuolloin oli", Kojola näkee.

Samaan päätyy Noponen radiossa välittömästi kilpailun tauottua. "Juha Mieto, Kurikan jättiläinen, kuuluu suuriin hahmoihin, jäljelle jääjiin. Vain sekunnin sadasosa erotti hänet tänään kultamitalista, mutta uskoisin, että se riittää osoitukseksi Suomen kansalle siitä että hänellä on ainoastaan huono onni monta kertaa. Jostain syystä onnetar on ollut hänelle hiukan katkera."

KÄRSIMYSTEN KIRJA

Huono onni on sen jälkeen laitettu Miedon tappioiden syyksi, yksimielisesti. ”Pitkän-Jussin huono onni jatkuu edelleen”, Jokinen näki televisiolähetyksessä, mutta muisti palauttaa asian laajempaan kontekstiin: se huono onni ei vaivaa yksin Mietoa, vaan myös Suomea kokonaisuutena, kansana. ”Tuo kulta lipui meidän käsistämme yhden sadasosan turvin.”

”Tietysti olin pettynyt, mutta ajattelin jotta tämä on urheilua ja kaikki on mahdollista”, Mieto kertoi tunnelmistaan, kun hän näki, että eroa jäi, vaikka hän oli luullut, että loppurynnistys olisi riittänyt.

Noposen jatko radiossa luo siltaa menneisiin ja tuleviin. Onko niin, että selostaja ounastelee jo verilöylyä? ”Tasan 40 vuotta sitten, tämän kuun 17. päivänä, vuonna 1940, sai Kollaarjoen sankari, alikersantti Simo Häyhä vastaanottaa Ruotsista lahjoitetun kunniakiväärin. Tänäpäin, Juha Mieto, on kunnianosoituksen arvoinen, mutta voin hyvin ymmärtää sen, että hän ei tietävästi tuolta yleisömuurien läpi... ole... tulossa haastateltavaksi. Hänen mielensä on liian sekaisin tämän valtaisen draaman jäljiltä.”

Tuskin Mieto yritti torrakolla Wassbergia sihdatta, sillä kun Mieto saadaan kaivettua ihmisten ilmoille metsästä, jonne hän karkasi yksin puhisemaan, ja jopa illalla televisiostudioon, hänkin on samaa mieltä. ”Tällä kertaa minä olin pikkuisen onnettomampi.”

Jokinen kehuu Mietoa rehdistä suhtautumisesta tappioon. ”Uskoisin, jotta vuodet on kouluttanu. Mä olen kymmenen vuotta näissä kuvioissa pyöriny ja aika

AIKA PARANTAA HAAVAT

paljon kaikenmoisia pieniä tappioita isoissakin kisoissa saanu”, Mieto sanoo. ”Urheilu on kuitenkin leikkiä, vaikkakin totista leikkiä. Se pitää ottaa leikin kannalta.”

”Täytyy ottaa päivä kerrallansa.”

Miedon katkera tappio aloitti modernin häviämisen historian suomalaisessa urheilussa. Esimerkiksi vielä vuoden 1978 hiihdon maailmanmestaruuskilpailuissa hiihtäjämme Matti Pitkänen jäi peräti kolme kertaa neljänneksi, eikä siitä jäänyt kansallista traumaa. Toki hetki, kun Ruotsin Magnusson pistää juuri Pitkäsen samoissa kilpailuissa Karpalon nousussa kyykkyy ja jättää Suomen viestijoukkueen hopealle, muistetaan pelolla edelleen, mutta siltikin: tuolloin häviämisen jälkeen voitiin luottaa siihen, että edessä olisi aina uusi voitto. 1980-luvun jälkeen näin ei ole ollut, vaan tappiota seuraa vieläkin katkerampi häviö.

”Miedon tappio on ilman muuta katkerin”, vahvistaa Pohjois-Karjalassa Jani Karjalainen. ”Nykyajan hiihtäjistä ei ole haastamaan norjalaisia. Onneksi ruotsalaiset on yhtä huonoja.”

Eikä mikään ole unohtunut! Kaikissa jälkipuheisakin on otettu esiin se tosiasia, että mikäli Mieto olisi kyennyt kellistämään Wassbergin, kuten olisi oikein ollut, Suomi olisi ollut lopullisessa mitalitaulukossa Ruotsin edellä. Näin tunnelmoitiin iltapäivälehdissä viimeksi kevättalvella 2019.

KÄRSIMYSTEN KIRJA

Miedon tappio on ollut viime aikoina entistäkin ajan-kohtaisempi, sillä norjalaisen hiihtäjän Oddvar Brån elämäkerran mukaan täysin tarkka tappioaika oli kahdeksan tuhannesosaa, joka pyöristettiin täyteen sadasosaan ylöspäin. Näin tasatulokseen ja mestaruuteen olisi riittänyt vain neljä tuhannesosaa nopeampi sivakointi. Mieto itse kävi kirjanjulkistamistilaisuudessa hätkähdyttämässä norjalaisia levittelemällä siipiään kuin ”villi albatrossi”, eikä ollut millänsäkään uusista tiedoista. ”Olen kuitenkin kuullut samoja huhuja joskus aikaisemmin. Muuten en ota asiaan kantaa”, Mieto sanoi Iltä-Sanomien haastattelussa. ”Tapahtumista tulee kohta 39 vuotta täyteen. Se on vähän sellainen asia, että ne ovat jo historiaa. En ole koskaan selitellyt. Wassberg oli vähän parempi sinä päivänä.”

Oliko tappion syy Miedon edessä lopussa kuhneudessa kreikkalaisessa (!) hiihtäjässä, Wassbergin horjahduksen mataluudessa, aivan varmasti liian lyhyeksi mitatussa radassa vai Järvisen suksissa, joista Mietaa tokaisi myöhemmin, ettei ”näillä airanseipähillä hiihrä sonnikka”. Sitä emme tiedä, mutta Miedon hiihdolla oli kuitenkin se vaikutus, että tuon jälkeen hiihdossa tarkimmaksi ajaksi otettiin kymmenys. Jos näin olisi ollut aiemmin, Miedolla olisi jaettu olympiakulta ja kenties pronssikin, joka olisi tullu Sapporosta: Mieto oli harjoitellut Lake Placidin tapahtumiin häviämällä kuudella sadasosalla pronssin Norjan (!) Ivar Formolle.

AIKA PARANTAA HAAVAT

"Eihän se mitali oo kullaksi muuttunut, mutta ne muistot ja ennen kaikkea oon hyvilläni siitä, että ei tullu keksittyä mitään selityksiä kisan jälkehen", Mieto kommentoi Ylelle vuonna 2010.

Miedon myötä säädetyn säännön ansiosta Krista Pärmäkoski livahti varmuudella pronssille yhdessä Marit Björgenin kanssa Pyeongchangin olympialaisten kymmenen kilometrin hiihdossa. Heille molemmille julkistettiin kymmenykselleen sama aika, ja koska matka oli normaalimatka, maalikameroista ei sprinttihiihtojen tapaan ollut apua. Ajanottotekniikka on kehittynyt ja esimerkiksi samaan aikaan maaliin tulavilla sprinttimatkoilla aika mitataan tuhannesosien tarkkuudella. Myös muilla matkoilla kilpailun järjestäjät näkevät näinkin tarkat erot, mutta julkisuuteen ilmoitetaan vain kymmenykset. Aina omaa pesää valmiina likaamaan olevat suomalaiset viestimet yrittivät nyhtää suomalaistuomarilta tietoa, että kai se Björgen nyt oikeasti oli nopeampi, vastausta saamatta.

Pyeongchangin kisoissa maastohiihdon teknisenä johtajana toimii Jussi Prykäri, jolta Ilta-Sanomien tiedusteli puhelimitse Björgenin ja Pärmäkosken tarkkoja maaliintuloaikoja. Virallisissa tuloksissa molemmille on merkattu aika 25 minuuttia, 32 sekuntia ja neljä kymmenystä.

"Pystytkö kertomaan, paljonko sadasosat olivat Björgenin ja Pärmäkosken kohdalla", tivasi Ilta-Sanomien Prykäriltä.

"Enpä tiedä, haluaisinko julkistaa sitä tietoa."

KÄRSIMYSTEN KIRJA

"En muista, kummin päin se meni, kun oli kaseja ja kutosia. Jotta en vain sano väärin, käyn vielä tsekkaamassa", Prykäri jatkoi, mutta kun Ilta-Sanomien soitti uudelleen Prykärille, tämä kieltäytyi luovuttamasta tietoa.

"Minulla ei ole lupaa kertoa eli ei ole lupaa antaa medialle tätä tietoa. Tämmöisen tiedon sain. Näen jo nyt otsikot silmissäni, mutta valitettavasti en pysty tätä tietoa teille antamaan. Mitään käskyä ei ole tullut. Tämä on nyt vain tämmöinen toimintatapa", Prykäri sanoi.

"Olisiko Björger ollut juuri sen sadasosan veran parempi, kun meille suomalaisille käy aina niin", kysyttiin myös Ylen kisastudiossa heti tulosten selvitä. "Todennäköisesti se olisi ollut juuri näin, jos vanha karma pitää paikkansa", kuului vastaus.

On tärkeää huomata, että Miedon kokema tappio ei aikalaisille ollut yhtä katkera, kuin miksi se on muodostunut myöhemmin. Suomalaiset ovat oppineet häviämään. Pakon edessä. Vielä Lake Placidista saaliina oli yhteensä yhden kullan ryydittämät yhdeksän mitalia ja Sarajevosta 1984 peräti 13, joista jopa neljä oli kultaisia. Sen jälkeen alkoi kuitenkin sekä sukupolven vaihdos että koko urheilukentän ammattimaistuminen. Tyyliä edetä vaihtuivat niin hiihdossa kuin mäkihypyssäkin muuttuen samalla teknisemmiksi ja vähemmän perinnetietoisille suomalaisille sopiviksi – tai ainakin olisi pitänyt uudistua nopeammin, kuin mihin Impivaarassa

KULTAAKO AIKA MUISTOT?

Kärsimysten kirja kokoaa urheilijoidemme tappiot.
Katkerimmat koettelemukset ja sietämättömimmät
muistot armottoman paljaina.

Suomen kansan kärsimyksen malja on yhtä syvä kuin pitkäkin. Moderni häviämisen historia alkaa Juha Miedosta ja sadasosasta. Sen jälkeen on tapahtunut paljon.

Jääkiekkovalmentaja Rauno Korpi ei edelleenkään päässyt yli vuoden 1986 tapahtumista ja Mika Saloa harmittaa yhä. Ruotsia vastaan koetut tappiot ovat kansamme katkeransuloista folklorea. Samoin Unkari-ottelu jalkapallossa ja painija Marko Asellin tuomari-virheeseen ratkennut olympialaisten finaali.

Kärsimysten kirjassa kerrotaan myös livosta ja änkevästä norjalaisesta sekä Konosen oksennuksesta ja hylkäyksestä. Muun muassa – sillä kansallisia traumoja riittää.

Rakasta, kärsi, mutta älä koskaan unhoita!

